

LÁSKA

WILLIAM SHAKESPEARE

JAK SE VÁM LÍBÍ

REŽIE

PŘEKLAD

DRAMATURGIE

SCÉNA

KOSTÝMY

HUDBA

ASISTENT REŽIE A TLUMOČNÍK

ASISTENT REŽIE

CHOREOGRAFIE ŠERMU

HLASOVÁ SPOLUPRÁCE

ENIKŐ ESZENYI

JIŘÍ JOSEK

BARBORA HANČILOVÁ

DANIEL PŘIBYL

JÁN TEREBA A KOLEKTIV

VOJTĚCH HANYŠ

DÁVID MESTER

LÁSZLÓ G. SZABÓ

SEBASTIAN BLAŽEK

ROMAN DVOŘÁK

LIBOR VRBA

EVA SPOUSTOVÁ

OBSAZENÍ

ROSALINDA
ORLANDO
VÉVODA, ŽIJÍCÍ V EXILU /
FREDERIC, JEHO BRATR
JACQUES
BRUS, DVORSKÝ ŠAŠEK
AMIENS / WILLIAM
LE BEAU, DVOŘAN VÉVODY FREDERICA
CÉLIE, FREDERICOVA DCERA
OLIVER
ADAM, SLUHA Z DOMU OLIVERA
CORIN, PASTÝŘ
SILVIUS, PASTÝŘ
FÉBÉ, PASTÝŘKA
OLIVER KAZIPRELÁT, VIKÁŘ / ŠLECHTIC
AUDREY, VENKOVSKÉ DĚVČE
ZPĚVÁK
CHARLES, ZÁPASNÍK

RENÁTA MATĚJÍČKOVÁ
RADEK MELŠA

RADIM KALVODA
MILAN KAČMARČÍK
VIKTOR DVOŘÁK
TOMÁŠ MILOSTNÝ
ZDENĚK VENCL
SÁRA AFFAŠOVÁ
ALEŠ BÍLÍK
EVA SALZMANNOVÁ
STANISLAV LEHKÝ
TOMÁŠ KRUTINA
LUCIE DUCHÁČKOVÁ
HANUŠ BOR
DIANA KOMISARENKO
OREST PASTUKH
ROMAN DVOŘÁK

HUDEBNÍCI

INSPICE
NÁPOVĚDA

EVA KUKUČKOVÁ
IVANA LUPAČOVÁ

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažer provozu Zbyněk Simčíšin. Zvuk Ladislav Chalupa, Michal Kazda a Petr Holý. Světla pod vedením Kryštofa Pokorného. Technika pod vedením jevištního mistra Ivana Jelínka. Rekvizity pod vedením Jany Vojáčkové. Garderoba pod vedením Miloslavy Faltové. Maskérna pod vedením Evy Hruškové. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Výroba dekorace Petr Vaňáč – CENTRUM REKLAMY, Pavel Koten – Kotart, Radek Sedláček – Sedldekor Hořátev. Fotograf inscenace Patrik Borecký a Kamil Košun.

Foto Kamil Košun

INSPIRAČNÍ ZDROJE: ZÁPASY, HUDBA A POEZIE

Shakespeare napsal svou romantickou komedii v roce 1599. V téže roce přišla Shakespearova společnost Služebníci lorda komořího o pozemek, na němž stálo jejich divadlo Růže. Pod pláštíkem noci rozebrali divadlo trám po trámu a přenesli jej na druhý břeh řeky, kde ho postavili znovu a nazvali Globe. Nad vchod zavěsili větu „*Totus mundi agit histrionem*“ – „*Celý svět je divadlo*“. Tuto větu pak vkládá Shakespeare v nejslavnějším monologu *Jak se vám líbí* do úst Jacquesa.

Čtvrt' divadel byla zároveň i čtvrtí nevěstinců, kohoutích a psích zápasů. Na šokující brutalitu zápasů muselo divadlo reagovat, a tak není divu, že i v *Jak se vám líbí* se objevují zápasy hned dva. Na začátku jde o nepřipravený, neohrabaný souboj dvou bratrů, Orlanda a Olivera, který je motivován bratrovražednou záští. Podruhé už jde o oficiální souboj, do něhož se Orlando přihlásí, aby prokázal svou zdatnost před Fredericem, uzurpátorským vévodou. Martin Hilský píše ve vztahu k *Jak se vám líbí* o zrcadlení postav a motivů v různých rovinách hry. Bratrská nenávist Orlanda a Olivera se zrcadlově odráží ve vztahu vévody Frederica k jeho staršímu bratrovci, právoplatnému vévodovi, kterého Frederic vyhnal a uzurpoval moc. Jeho dceru Rosalindu, právoplatnou dědičku, u dvora ponechal. Rosalindina přítomnost však podřívá legitimitu Fredericovy vlády a v jeho osamělé paranoie ho děsí. Frederic přiměje Rosalindu ode dvora odejít a myslí si, že si tím pojistí vládu. Místo toho přijde o svou jedinou dceru Célii, která odmítá zůstat bez Rosalindy. Přátelství děvčat je protipólem mužského soutěživého příbuzenství. Zatímco muži na dvoře zápasí pěstmi, ženy

k boji využívají slovních přestřelek a hříček. V ničem si nezádají v sofistickovaných vtipch s dvorním šaškem Brusem.

Zatímco základní zápletku a postavy převzal Shakespeare od Thomase Lodge z jeho novely *Rosalynde*, šašek Brus a legendární melancholik Jacques jsou novými přídávky Shakespeara. I tyto postavy se do určité míry zrcadlí. Oba komentují a ironicky se strefují do mladých milenců v Ardenském lese, zesměšňují Orlandovo zamilované básnění a ze všech kolem si dělají terč pro své chytré poznámky. Zatímco šašek má v lásce vulgární dvojsmysly, zemitý humor a obyčejnou pasťůčku Audrey, Jacques ovládá melancholie a jeho humor je suchý, intelektuální, od pozemských radostí i strastí odloučený. Jak píše Martin Hilský: „*Zatímco šašek narušuje romantickou iluzi lásky svým přizemním materialismem, Jacques, který není jen pózuujícím mravokárcem, ale také skicou k Hamletovi, funguje v Shakespearově pastorále jako připomínka smrtelnosti.*“

Útěk do Ardenského lesa přivádí postavy od zápasů k pastorále. Shakespeare tento od antiky oblíbený žánr nebere jen vážně, ale ironizuje ho v postavách Fébé a Silvia a ironicky komentuje ústy Šaška a Jacquesa. S pastorálou souvisí i užití velkého množství písní. Motivací pro implementování tak velkého množství popěveků byla pro Shakespeara další konkurenční skupina: dětské sbory. Písně v *Jak se vám líbí* jsou jak přírodně lyrické, tak romantické. Teoretiky bývá *Jak se vám líbí* někdy s nadsázkou označováno za předchůdce muzikálu. Jindy je text označován jako libreto.

Důležitou roli tu hrají také básně. *Jak se vám líbí* následovalo nedlouho poté, co Shakespearevi nakladatel bez oprávnění vydal dva jeho sonety, které byly původně určeny jen pro oči adresátů a přátel. Protože jich neměl nakladatel k dispozici více, do knihy *Vášnivý poutník* přidal několik textů druhořadých básníků – a jednu báseň Christophera Marlowa. Možná i tato neautorizovaná sbírka přivedla Shakespeara k tomu, aby v Orlandových básnických pokusech parodoval špatnou poezii v petrarkovské tradici založenou na opěvování dokonalosti milované osoby. Ústy šaška Bruse a Jacquesa se tak mohl Shakespeare této tradici vysmát.

HRANÍ ROLÍ, UTVÁŘENÍ IDENTITY

*„JSI KRÁSNÝ JAKO DÍVKA, PŘÍTELI, / A NEBÝT
MUŽ, JSI PANÍ MÉHO SRDCE. / JAK ŽENA NĚŽNÝ
JSI, VŠAK NEZNALÝ / PODVÁDĚT JAK TY ZRÁD-
NÉ FALEŠNICE.“*

SONET 20, PŘEKLAD JIŘÍ JOSEK

Dvacátý Shakespearův sonet připomíná androgynnost a hrou s genderem Rosalindu, která se při útěku do Ardenského lesa převléká za muže. Ve svém převleku pak přebírá otěže vztahu s Orlandem, stupňuje se její výmluvnost, a dosahuje tak největšího textového rozsahu ze všech shakespeareovských hrdinek.

Zatímco ve městě u dvora mají všechny postavy své pevně dané role, v lese mohou odhodit společenské konvence a přijmout novou identitu. I ta ovšem má svá svazující pravidla. Rosalinda v mužském převleku najednou nesmí ukazovat svou emocionalitu nebo únavu, nesmí plakat a musí se tvářit sveřepě.

Rosalinda „varuje“ Orlanda před ženami a zkoumá, jak bude reagovat, když mu předehraje obecně přijímané genderové stereotypy. Žena v této situaci hraje muže, který hraje – nebo spíš paroduje – ženu. Rosalinda se tak může vysmát všem návykům, které se naučila, aby obstála ve své ženské roli, ve svém genderu. Komika a složitost tohoto převleku za Shakespeara působily ještě absurdněji, protože roli hrál mladý chlapec okolo čtrnácti let. Tedy mladík hrál ženu převlečenou za muže hrajícího si na ženu. V průběhu situace, kdy Rosalinda Orlanda zkouší, dochází mezi nimi k předstíranému sňatku. Alžbětinský divák by v této situaci viděl o vrstvu ambivalentnosti navíc: chlapec hrající ženu se v chlapeckém oblečení zaslibuje muži. Vidíme tedy na jevišti svatbu dvou mužů. Připomene

nám možná Shakespearův sonet 116, který je často citován na svatbách: „*Trvám na tom, že splynutí dvou duší / překážek nemá. Láska není láska / když změnou mění se a když ji zkouší / nevěrník, jehož věrnost byla maska.*“

Často se u tohoto sonetu zapomíná, že patří mezi básně adresované Shakespearovu tajemnému aristokratickému – a rozhodně mužskému – adresátovi.

Případ Rosalindy poukazuje na to, že genderová role je něco, co budujeme na základě drobných, často nevědomě převzatých konvencí. Zatímco s biologickým pohlavím se rodíme, genderovou identitu se učíme a dotváří ji společnost. Podle postmoderní feministky Judith Butler je gender performativní akt. Gender proto podle ní není něco pevně daného, ale proměňuje se na základě kultury a očekávání společnosti.

K hraní rolí se vztahuje i nejznámější monolog hry: „*Celý svět je divadlo / a muži, ženy na něm jsou jen herci. / Mají své příchody a odchody / a jeden člověk hraje v životě / několik rolí v sedmi dějstvích.*“

Sexuální orientace postav se ve hře proměňuje a dá se interpretovat, jak se vám líbí. Vztah Célie a Rosalindy můžeme vidět jako silné přátelství, ale v Céliině obdivu k Rosalindě a její ochotě obětovat svůj dosavadní život, utéct z pohodlí otcova paláce do nebezpečí vyhnanství, můžeme vidět až romantickou zamilovanost.

Podobně můžeme vidět v Orlandově zaujetí mladíkem Ganymédem, za něhož se Rosalinda přestrojí, nejen přátelský zájem. Jméno „Ganyméd“ pochází z řeckých mýtů. Ganyméd nebyl jen číšníkem boha Dia, ale především jeho milencem. Orlando vidí v Ganymédovi odraz své milé Rosalindy, ale zároveň si k mladíkovi nachází svůj vlastní vztah a zalíbení. Je zmatený, proč ho to ke Ganymédovi táhne. Znovu se zamilovává do Rosalindy duše a povahy, bez ohledu na její předchozí roli dámy ode dvora.

A také Fébé se zamiluje do Rosalindiny mužské podoby. Ačkoli ji potkává jako muže, vnější rysy, které se Fébé na Ganymédovi líbí, jsou ve své podstatě ženské. „*Není moc mužný, / i když na svůj věk je urostlý. / Má plné rty, smyslně červené, / a jejich barva ladí s jemnější / červení líček jako s poupátky / dvě rudé růže.*“

Homosexuální láska ve hře zůstává nenaplněna a končí heterosexuálními sňatky, které jedině mohl autor alžbětinské doby zobrazit jako šťastný konec. Postavy se ovšem na konci po podstoupených zkouškách a strastech lépe znají – a to jak sebe samé, tak sebe navzájem.

EKOLOGIE LESA, PROSTŘEDÍ MĚSTA

Zatímco dvůr uzurpátora Frederica je prezentován v Shakespearově hře jako místo bratrovražedné nenávisti, zápasů a sporů o majetek, Ardenský les slouží vyhnaným jako návrat do ztraceného Ráje. Ale i sem přinášejí postavy své civilizační návyky, což vadí melancholiku Jacquesu. Strefuje se do vyhnaného Vévody, že je ještě horší než jeho tyranský bratr Frederic, protože Vévoda spolu s ostatními šlechtici loví a plaší zvěř. Jacques si také utahuje z Orlanda pro jeho neumělé básně, kterými jen poskvřňuje místní flóru. Kdyby psal Shakespeare Jacquesa dnes, nejspíš by určitý odstín jeho melancholie definoval jako environmentální žal.

Lidé ode dvora svou schopností přetvářet svět kolem sebe narušují biom lesa. Ale ani svět místních, žijících přírodě nablízku, není idylický: i zde zazní zmínka o lakomém majiteli salaše, pro kterého pracuje Corin. Lidé i zde zůstávají vně přírodního světa, z Ráje vyhnaní svou civilizovaností, uvědoměním si vlastního já.

Narušení poklidu lesa lidskou činností připomene hypotézu Gaia environmentalisty Jamese Lovelocka, která vnímá planetu jako organismus schopný seberegulace. Její geofyzickou rovnováhu narušuje člověk svou činností a způsobuje klimatickou změnu.

Ardenský les v Shakespearovi ovšem své narušitele vyžene, vrátí zpět do města právě tím, že je vyléčí z jejich lidských trápení. Díky uvolnění konvencí tu milenci mohou lépe nahlédnout podstatu druhého a dozrát k rozhodnutí vstoupit do manželství. Les léčí i uzurpátora Frederica, který zde – snad zázrakem – potkává poustevníka, s jehož pomocí dochází k pochopení svých

omylů. Vláda se vrací právoplatnému vévodovi. Orlando získává majetek i ženu. Oliver díky zážitku setkání se smrtí začíná vnímat u svého bratra to dobré a u Célie krásu. *Jak se vám líbí* se uzavírá mnohačetným slibem manželství. Po zimě, kterou se hra začíná, přichází jaro, doba obnovy a naděje. Konec *Jak se vám líbí* v sobě nese příslib nového přírodního i životního cyklu, znovunastolení řádu a harmonie.

Zdroje: 1599, James Shapiro; *Will in the World*, Stephan Greenblatt; *Shakespeare a jeviště svět*, Martin Hilský; *Shakespeare's As You Like It: A Postmodern Study of Gender*, Farhan Jannat; *Ecocriticism and Shakespeare: The Gaia Hypothesis in As You Like It*, Naglaa Abou-Agag

TVŮRČI A HERCI

ENIKŐ ESZENYI

Po ukončení studia na Divadelní a filmové akademii v Budapešti začala svou kariéru v divadle Vígszínház a postupně se stala jednou z nejuznávanějších hereček a režiserek v Maďarsku. Režirovala v různých divadlech v Budapešti, jako je divadlo Katona József, divadlo Belvárosi, divadlo Vígszínház a další. Mezi její nejúspěšnější inscenace patří opereta *Cirkusová princezna*, *Žebrácká opera*. V Praze režirovala v Národním divadle inscenace *Mnoho povyku pro nic*, *Komedie omylů* a *Večer tříkrálový, Vladařka závist aneb Zahradníkův pes* a operu *Popelka*. Její první shakespeareovskou inscenací bylo *Jak se vám líbí* ve Slovenském národním divadle v roce 1996, za kterou získala cenu za nejlepší režii na Mezinárodním festivalu Divadelná Nitra. Jako herečka účinkovala v mnoha hlavních rolích, jako jsou Lady Macbeth, Kleopatra, Rosalinda nebo Julie Lambert v *Zázračné Julii*. S úspěchem hrála více než 25 filmových rolí a vystupovala v pěti sólových pořadech. V letech 2009 až 2020 působila jako ředitelka divadla Vígszínház. Byla vyznamenána několika maďarskými státními cenami, mj. Cenou Jászai Mari, Zasloužilým umělcem a Kossuthovou cenou (2001), nejprestižnějším maďarským oceněním. Získala Řád za zásluhu Maďarské republiky.

JIŘÍ JOSEK

Významný český překladatel z angličtiny, redaktor, editor, knižní nakladatel, divadelní režisér a pedagog. Do roku 2018, kdy v šedesáti osmi letech zemřel, stačil přeložit třicet čtyři Shakespearových her. Z jeho mnoha dalších překladů divadelních textů jmenujme aspoň hry Edwarda Albeeho či Neila Simona. K jeho nejznámějším prozaickým překladům patří například *Tracyho tygr* od Williama Saroyana, *Na cestě* od Jacka Kerouaca nebo *Ragtime* E. L. Doctorowa. Mimo jiné překládal též beatnickou poezii Allena Ginsberga či Lawrence Ferlinghettiho. V letech 1975 až 1991 byl redaktorem nakladatelství Odeon, od roku 1991 téměř dvacet let vyučoval na Ústavu translatoologie FF UK. Roku

1999 založil nakladatelství Romeo, kde v dvojjazyčných edicích vydával především své vlastní překlady Shakespearových her. V roce 2007 byl jmenován docentem na DAMU. Ve své habilitační práci *Na cestě k Shakespearovi* se věnoval srovnávání českých překladů Shakespearových dramát. Důležitou součástí jeho široké literární činnosti byly také muzikály, kterých přeložil dvě desítky (například *Funny Girl*, *West Side Story*, *Vlasy* nebo *Flashdance*). Za své překlady získal řadu ocenění, z nichž si zvláště vážil Ceny Josefa Jungmanna za svůj překlad *Hamleta*, kterou mu Obec překladatelů udělila v roce 2000. Divadelníci jeho překlady vyhledávají zejména díky mimořádné plynulosti a přirozenosti jejich jazyka.

LÁSZLÓ G. SZABÓ

Novinář, překladatel, divadelní tlumočník. Žije v Bratislavě. Pravidelně spolupracoval v Budapešti s Jiřím Menzelem, je také stálým spolupracovníkem Michala Dočekala na jeho inscenacích v Budapešti a Kluži, asistoval a tlumočil maďarské režisérce Enikő Eszenyi při jejich mnoha inscenacích v Praze, Bratislavě, Varšavě, Petrohradu a Moskvě. Je šéfredaktorem kulturního magazínu *Premiér* v Budapešti. Píše knihy, překládá filmové scénáře. Za svou kulturní činnost mezi Českou, Slovenskou a Maďarskou republikou získal v roce 2018 prestižní divadelní cenu Sándora Hevesiho v Budapešti.

LIBOR VRBA

Šermíř a choreograf šermu. Šermu se věnuje od roku 1985, je členem šermířských skupin Merlet a Maledictus. Účinkuje v inscenaci *Půlnoční lovec*. Spolupracoval na filmech *Tři mušketýři 3D*, *Bathory*, *Poslední rytíři*, *Kouzla králů*, *Merlin*, *Mlhy Avalonu*, *Johanka z Arku*, *Bratři Grimmové*, *Tristan a Isolda* a dalších.

RENÁTA MATĚJÍČKOVÁ

Vystudovala činoherní herectví na pražské DAMU pod pedagogickým vedením Evy Salzmannové, Ondřeje Vetchého a Michala Dočekala. V Divadle DISK absolvovala v inscenacích *Platonov*, autorské hře Kryštofa Pavelky *Digitální podzemí* a Shakespearově *Bouři*. Spolupracuje s generačním divadelním spolkem Distheatranz, společně s divadlem Pomezí vytvořili autorskou imerzivní inscenaci *Lístky, prosím*. Objevila se v několika krátkometrážních studentských filmech, na-

příklad *Inhaereo* a *Pytlácká noc*. V Městských divadlech pražských účinkuje v inscenacích *Smrt obchodního cestujícího* a *Vojna a mír* režiséra Michala Dočekala, dramatu *Roberto Zucco* maďarského režiséra Attily Vidnyánszkého ml. nebo v inscenaci *Yerma* v režii Mariána Amslera.

RADEK MELŠA

Absolvoval obor muzikálový zpěv na Janáčkově konzervatoři a Gymnáziu v Ostravě. Následně se pustil do studia činoherního herectví na JAMU, které zakončil absolventskou rolí Wolanda pod režijním vedením Jana Antonína Pitínského. Hostuje v Národním divadle moravskoslezském. Nazkoušel zde plejádu různorodých rolí: Romea v inscenaci *Romeo a Julie, poselství lásky*, Kleanta v *Harpagon je lakomec*, Lea Blooma v *Producentech* a Anthonyho v muzikálu *Sweeney Todd: Dábelský lazebník z Fleet Street*. Hostuje rovněž v divadle Masopust. Divákům je známý i z televizních obrazovek. V pohádce *Největší dar* ztvárnil jednu z hlavních rolí. Objevil se rovněž ve filmu *Střídavka* a v seriálech *Co ste hasiči*, *Anatomie života, 1. mise* a dalších. Je členem vokální skupiny 5PAK, zpěvákem bigbandu New Time Orchestra, zakladatelem multižánrové kapely 440 Herců a zpívá v básnickém projektu BlueSonety. V minulosti se zabýval historickým šermem.

RADIM KALVODA

Narodil se ve Vsetíně, ale dětství prožil v Olomouci, kde se poprvé setkal s divadlem v dramatickém kroužku místní LŠU. Studoval na brněnské konzervatoři a pokračoval studiem herectví na pražské DAMU. S přáteli založil Divadelní sdružení CD 94. Jejich první inscenací byla *Cesta kolem světa* a po ní následovaly další: *V zajatí filmu*, *Tři mušketýři* či *Prokletí rodu Baskervillů*. Zajímavou zkušeností, která navázala na práci CD 94, byla účast v mezinárodním projektu *Jeppe z vršku*, kterou v Dánsku realizoval režisér Petr Svojtka. Hostoval v Divadle v Celetné, v kladenském divadle a na scéně Městských divadel pražských se objevil poprvé v *Monty Pythonově létajícím kabaretu*, což mu nedlouho na to přineslo i nabídku stálého angažmá. Pohostinsky účinkoval také v inscenacích Národního divadla, Divadla Ta Fantastika nebo Letních shakespearovských slavností. Hrál v seriálech *Zdivočelá země* a *Co ste hasiči*.

MILAN KAČMARČÍK

Vystudoval ostravskou konzervatoř a od druhého ročníku hostoval v Divadle Petra Bezruče. Ve čtvrtém ročníku dostal nabídku na angažmá do Národního divadla moravskoslezského, ale po vojenské základní službě se vrátil k Bezručům za svým oblíbeným režisérem Josefem Janíkem. Na obou ostravských scénách se představil ve výrazných rolích jako Romeo, Roberto Zucco, Orestes, Radúz, Jan Ratkin, Tuzenbach, Julien Sorel, ale třeba i v roli Blanche DuBois ve Williamsově *Tramvaji do stanice Touha*. V roce 2002 odešel se svou ženou Apolenou Veldovou do angažmá v pražském Švandově divadle, kde zůstal do roku 2010. I tady si zahrál zajímavé role (Jean-Pierre Roch v *Čase katů*, *Vojcek*, Arbenin v *Maškarádě*, Islajev v *Měsíci na vsi* aj.). Průběžně také hostoval v Městském divadle v Mostě, Mladé Boleslavi, v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích, ve Strašnickém divadle či Na Fidlovačce.

VIKTOR DVOŘÁK

Po absolvování DAMU nastoupil do angažmá v Moravském divadle Olomouc, kde se představil nejen na velké scéně, ale také v alternativním Studiu Hořící žirafy spjatém s osobností Davida Drábka. Po třech letech odešel do ostravského Divadla Petra Bezruče. V sezóně 2006/2007 zde získal první místo v divácké anketě za mužský herecký výkon. A za roli Louise Aronsona v inscenaci *Andělé v Americe* režiséra Michala Dočekala v Městských divadlech pražských získal roku 2019 Cenu Thálie za mužský herecký výkon. Dlouhodobě spolupracuje s divadelní společností Aqualung a pohybovým divadlem Veselé skoky. Objevil se v seriálech *První republika*, *Zdivočelá země*, *České století*, *Kriminálka Anděl*, *Ordinace v růžové zahradě*, *Redakce* ad. Hrál také v pohádce *Tři bratři*, ve filmu Ireny Pavlaskové *Pražské orgie* a ztělesnil postavu Václava Havla ve snímku Slávka Horáka *Havel*.

TOMÁŠ MILOSTNÝ

Narodil se v Brně jako Tomáš Sýkora, ale v r. 2015 se rozhodl přijmout jméno svého dědečka Ivana Konstantina Milostného. Tomáš Milostný vystudoval na JAMU obor činoherní herectví. Od roku 1999 působil v Divadle Husa na provázku. Mezi jeho nejvýznamnější divadelní role tehdy patřil Smerďakov v *Bratrech Karamazových*, Hugo

Pludek v *Zahradní slavnosti*, Kubeš v *Baladě pro banditu*, Rogožin v *Idiotovi*, Švejk a mnoho dalších. Pracoval kontinuálně s mnoha režiséry, výrazné role ztvárnil například u Vladimíra Morávka nebo Jana Antonína Pitínského. Kromě stálého angažmá v Divadle Husa na provázku spolupracoval často i s alternativními divadly (Divadlo Feste, Druhý Pád, Spolek sešlých) a diváci jej znají i z jeviště Národního divadla Brno, Divadla Bolka Polívky, Divadla u stolu nebo Ha-Divadla. Výraznější role měl ve filmech *Kuličky*, *Muži v říji*, *Sráči*, *Ženy, které nenávidí muže* a v seriálech *Kancl* a *Bohéma*.

ZDENĚK VENCL

Herectví se začal věnovat v amatérském souboru J. K. Tyla v Mostě, které se orientovalo především na dětské publikum. Studoval bášskou průmyslovku v Duchcově a po maturitě si podal přihlášku na DAMU. V letech 1991–1994 spolupracoval se spolkem Kašpar (mimo jiné zde hrál v inscenaci *Hodina mezi psem a vlkem*), po rozdělení souboru odešel společně se skupinou Michala Dočekala do divadla Komedie, kde byl v angažmá až do Dočekalova odchodu do Národního divadla v roce 2002. Průběžně se objevoval na různých pražských scénách (Branické divadlo, Divadlo Bez zábradlí, Divadlo Palace), účinkoval v muzikálech *Krysař* a *Excalibur* a natáčel pro film a televizi. Výrazné role ztvárnil například ve filmech *Tankový prapor*, *Šakalí léta*, *Perníková věž*, *Už, Řád, Únos domů*, *Stalingrad* či v seriálu *Eden*.

SÁRA AFFAŠOVÁ

Vystudovala činoherní herectví na pražské DAMU. V Divadle DISK absolvovala výraznými rolami v inscenacích *Choroby mládí* v režii Barbory Maškové, *Cizinec hledá byt* v režii Tomáše Loužného a *Rozhovory s astronauty* režisérky Zuzany Burianové. S Tomášem Loužným a Barborou Maškovou spolupracovala i na mimoškolních projektech, nejvýznamnějších scénických čteních a autorských inscenacích. Objevila se ve filmech *The Death and Life of John F. Donovan* režiséra Xaviera Dolana a *Teroristka* v režii Radka Bajgara. Zahrála si také v seriálech *Rapl*, *Specialisté* nebo *Single lady*, diváci ji ale znají především jako Janu ze seriálu *Ulice*. V Městských divadlech pražských účinkuje například v inscenaci románu Jaroslava Havlíčka *Nevíditelný* v režii Martina Františáka, autorském

muzikále *Elefantazie* Davida Drábka nebo *Smrt obchodního cestujícího* a *Vojna a mír* režiséra Michala Dočekala.

ALEŠ BÍLÍK

Vystudoval činoherní herectví DAMU a během studia se zapojil do pohybového inscenačního projektu *Muži Adély* Laštovkové Stodolové a tvůrčího dua SKUTR, spolupracoval se sdružením Tygr v tísní a hostoval v Národním divadle a v Městském divadle v Mladé Boleslavi. V letech 2013–2015 byl členem činohry Národního divadla moravskoslezského v Ostravě. V rámci Letních shakespearovských slavností si zahrál v inscenacích *Komedie omylu* a *Zimní pohádka*. Účinkoval ve více než desíctce filmových a televizních projektů. První větší filmovou roli dostal v televizním filmu *Piknik* Hynka Bočana. Hrál prince v pohádce *Řachanda* a po boku Karla Rodena ve snímku Václava Kadrnky *Křížáček*.

EVA SALZMANNOVÁ

Po skončení studií herectví na DAMU se v 80. letech stalo jejím prvním působištěm Divadlo Na okraji (Rubín), kde si zahrála několik zásadních rolí. Například Julii v *Romeovi a Julii*, Markétku ve *Faustovi* nebo Varvaru ve *Višňovém sadu* a Marii ve *Vojckovi*. V sezoně 1990/1991 působila v Činohře Národního divadla, v sezoně 1991/1992 ve smíchovském Divadle Labyrint, 1992–1994 v Divadle Na zábradlí a hostovala ve Vinohradském divadle. V roce 1994 se vrátila na scénu Národního divadla, kde s mnohými úspěchy hrála až do roku 2018, kdy se rozhodla přijmout nabídku Městských divadel pražských. Je docentkou herectví na DAMU. Často spolupracuje s nezávislou divadelní scénou. Za monodrama *Jasno lepo podstín zhyňa*, uváděné v režii Viktorie Čermákové v pražské MeetFactory, byla nominována na Cenu Thálie 2017. Za herecký výkon v inscenaci *Andělé v Americe* byla v roce 2019 nominována na Cenu Divadelních novin. V Městských divadlech pražských účinkuje například i v inscenaci *Hamlet* v režii Michala Dočekala a výraznou roli má v inscenaci *Yerma* v režii Mariána Amslera.

STANISLAV LEHÝ

Narodil se v Novém Boru. Na počátku jeho zájmu o umění byla kytara a zpěv. K recitaci jej přivedla profesorka českého jazyka, která se studenty

připravovala pásma poezie. V době studií na Střední průmyslové škole jaderné techniky spolupracoval s pražským Studiem poezie Jiřího Hraše a Lud'y Marešové. Po absolutoriu DAMU nastoupil do prvního angažmá v Kolíně. V letech 1984–1991 byl členem hereckého souboru Východočeského divadla v Pardubicích, kde ztvárnil řadu výrazných rolí (*Přelet nad hnízdem kukačky*, *Hrátky s čertem*, *Jih proti Severu*, *Ptáčia* a adaptace Steinbeckovy knihy *O myších a lidech*). Poté hrál v letech 1991–1997 v Divadle pod Palmovkou a odtud přešel do Městských divadel pražských, kde začínal v roce 1997 rolí Ragenaua v *Cyranovi z Bergeracu*. Jeho hlas k nám promlouvá z rádia a filmového dabingu.

TOMÁŠ KRUTINA

Studuje herectví na činoherní katedře DAMU. Mezi absolventské inscenace, v nichž účinkuje, patří Camusovi *Spravedliví* v režii Róberta Štefančíka a *Světlu vstříc!* v režii Kateřiny Volánkové. Dlouhodobě spolupracuje s amatérským souborem OLDstars. Hrál v několika studentkých filmech a představil se také v epizodních rolích v seriálech *Stíny v mlze* či *Jitřní záře*. Píše prózu a točí vlastní filmy.

LUCIE DUCHÁČKOVÁ

Vystudovala Hudebně dramatické oddělení na Pražské konzervatoři. V Divadle Na Rejdišti absolvovala rolemi Elfi Elektry v inscenaci *Sportštyk* (režie David Czesany) a *Dympie* v inscenaci *After Dinner* (režie Kateřina Iváková). Objevila se v seriálech *Jak si nepodělat život, 1. mise* a její zatím největší televizní rolí byla Sára v seriálu *Ochránce*.

HANUŠ BOR

První herecké zkušenosti získal na přelomu 50. a 60. let jako dětská filmová hvězda. Pro hlavní roli si jej vybral režisér Zbyněk Brynych do filmu *Žižkovská romance*, objevil se v Zemanově fantastickém filmu *Ukradená vzducholod'* a mnoha dalších. Věnoval se také dabingu, zpěvu a v dětských rolích se představil i na několika pražských divadelních scénách včetně Městských divadel pražských. Vystudoval herectví na DAMU a poté přijal nabídku angažmá v liberálním Divadle F. X. Šaldy, kde hrál v představeních jako *Mozart*, *Jak se vám líbí*, *Peer Gynt*, *Proces* nebo *Salome*. V 90. letech působil několik let v Divadle Labyrinth a po jeho zrušení

nastoupil do Divadla Na Fidlovačce, kde hrál například v *Šumaři na střeše* nebo v *Cyranovi z Bergeracu*. Hostoval ale také v dalších pražských i mimopražských divadlech (Činoherní klub, Dejvické divadlo, Ostrava, Plzeň, Cheb). V rámci Letních shakespearovských slavností na Pražském hradě se objevil v představení *Macbeth* a *Hamlet*. Na filmovém plátně jej diváci mohli vidět i v Kachyňově snímku *Hanele*, Štěstí Bohdana Slámy nebo zahraničním hororu *Kletba bratří Grimmů*. Účinkuje i v televizních seriálech (*Černí andělé*, *Místo nahoře*, *Kriminálka Anděl*, *Vyprávěj* ad.). Často spolupracuje také s rozhlasem.

DIANA KOMISARENKO

Absolvovala Charkovskou národní uměleckou univerzitu. Po studiích byla přijata do souboru Charkovského akademického divadla ukrajinského dramatu. V divadle pracovala před vypuknutím války tři roky. Hrálá zde v inscenacích *Zojčin byt*, *Forest song* nebo *Vasylisa, go!*

OREST PASTUKH

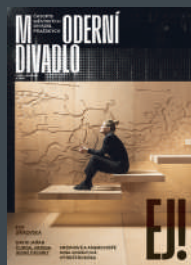
Herec, režisér, spisovatel a dramatik. Pochází z haličské oblasti na Ukrajině. Vystudoval Institut umění Karpatské národní univerzity. Jako herec a režisér působil v Kolomyjském divadle, Chmelnyckém hudebním a dramatickém divadle, Ivano-Frankivském hudebním a dramatickém divadle a od roku 2018 je hercem Kyjevského akademického divadla Zlatá brána. Na svém kontě má na třicet dramatických rolí, hrál krále Filipa i Picassa a za ztvárnění Chlestakova z Gogolovy hry *Revizor* byl oceněn kritikou i cenami na festivalech. Působil jako herecký pedagog. Objevil se ve filmech *EKC* o bojovnících podzemní ukrajinské organizace a historickém snímku *Král Danylo*.

ROMAN DVOŘÁK

Šermíř, herec a kaskadér. Působí pod agenturou Merlet. Je členem šermířské skupiny Maledictus. Šermu se věnuje od roku 2016. Můžete ho znát ze seriálu *Kolo času* (*The Wheel of Time*), *Terapie sdílením* a z dalších mediálních projektů.

ČTĚTE!

ČASOPIS
MĚSTSKÝCH DIVADEL PRAŽSKÝCH
NEJEN O DIVADLE

MODERNÍ DIVADLO

STAŇTE SE ODBĚRATELÍ A ČASOPIS
VÁM POŠLEME NA VÁŠ E-MAIL!
K ODBĚRU SE PŘIHLAŠUJTE
A ČTĚTE ONLINE NA
WWW.MESTSKADIVADLAPRAZSKA.CZ.
V TIŠTĚNÉ PODOBĚ K DOSTÁNÍ
V DIVADLECH ABC, KOMEDIE A ROKOKO.

PRVNÍ ŘADA

KLUB DIVÁKŮ
MĚSTSKÝCH DIVADEL PRAŽSKÝCH

MÍSTO DŮVĚRNÝCH POTKÁNÍ –
POŘAD HOVORŮ A HUDBY, S LIDMI
Z JEVIŠTĚ I ZÁKULISÍ – JEN PRO VÁS!

VÍCE ZÁŽITKŮ! VÍCE VÝHOD!
ABSOLUTNÍ PŘEHLED!

CHCETE MÍT MĚSTSKÁ DIVADLA
PRAŽSKÁ, TEDY DIVADLA ABC,
ROKOKO A KOMEDIE, Z PRVNÍ ŘADY?
RAČTE VSTOUPIT DO NAŠEHO
KLUBU DIVÁKŮ PRVNÍ ŘADA!

Více informací o výhodách pro členy
klubu najdete na našem webu
www.mestskadivadlaprazska.cz.

BUĎTE V OBRAZE!

WILLIAM SHAKESPEARE
JAK SE VÁM LÍBÍ

PREMIÉRA 17. 6. 2023 V DIVADLE ABC

Desátá premiéra sezony 2022/23.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Přebyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravila Barbora Hančilová.

Grafická úprava Lucie Zelená.

Autorská práva překladatele dramatického textu zastupuje

Aura-Pont s.r.o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4.

Inscenaci podpořil Lisztův institut – Maďarské kulturní centrum Praha a Slovenský kulturní institut.

Poděkování Adamu Langerovi za pomoc s úpravou rapového textu.

INSCENACE JE VĚNOVÁNA PAMÁTCE JIŘÍHO JOSKA.

JE POMINUTÍ SMYSLŮ.